

ЈОВАН БУЋА, КОТОРСКИ ВЛАСТЕЛИН (14–15. ВЕК)

Др Марица Маловић Букић
Историјски институт Београд

Апстракт: На основу необјављене которске и дубровачке архивске грађе, објављених извора и литературе, приказан је Јованов живот и рад, трговачки и кредитни послови у Котору и Дубровнику, породичне прилике и имовински односи. Кроз пословну делатност Јована Буће осликава се постепено опадање економске а тиме и политичке моћи породице Бућа у првим деценијама 15. века, за разлику од 14. века (посебно у првој половини текућег века) када је ова породица имала велики друштвено-економски значај у Котору и српским земљама.

Кључне речи: Јован, Котор, Дубровник, трговина, редовница, црква, Рим, со, перпера.

Јован Бућа припада познатој которској властеоској породици Бућа која је имала запажену улогу у Котору и српским земљама у 14. веку. Он је потомак Трипе Бућа (прадеда), успешног трговца и дипломате на двору краља Милутина и краља Стефана Дечанског. Јованов прадеда Трипе био је родоначелник породице Бућа. Један од Јованових блиских сродника је Трипе Петра (Трипе) Буће, (брат његовог деде Џива) такође успешни трговац, дипломата и протовестијар код босанског краља Твртка I Котроманића. Са Јованом у блиском сродству били су Никола и Михаило Михо Бућа истакнути трговци и дипломате на двору српског краља а потом цара Стефана Душана. Они су припадали другој грани ове истакнуте породице. Из анализе грађе о породици Бућа може се закључити да су били у блиском сродству, то јест да обе гране ове породице потичу од два брата. Од једног брата су Трипе Бућа и његови потомци, а од другог Никола и Михо и његови наследници. Истакнути чланови породице Бућа, обављали су значајне дипломатске мисије за српску државу у средњовековном Дубровнику и Западу. Буће су захваљујући значајном учешћу у друштвено-економском развоју Дубровника поред которског добијали су и дубровачко племство. Истина, због одређених историјских околности – ратова, некима од њих је одузимано за неко време дубровачко племство, али им је опет било враћено. Све вре-

ме су као успешни трговци и дипломате, повезивали српске земље преко Дубровника и Котора са Медитераном.¹

Јован Бућа је син Трипа Буће, а унук Џива Буће и праунук Трипа Буће, познатог дипломате на двору краља Милутина, по коме је овај огранак породице Бућа постао познат.

Када се тачно родио Јован Бућа нема вести. Међутим, Јованови родитељи су познати. Отац му се звао Трипе, као што смо рекли. Мајка му је била Франуша родом из Дубровника из познате дубровачке властеоске породице Гундулић. Имао је само једну сестру Катарину² У тестаменту помиње и брата по имену Нифкоча (Нићифор – Nificho, Nifsoç).³

О приближном рођењу Јована Буће може се сазнати из једног дубровачког документа. Наиме, Јованов отац Трипе умро је пре 25. Новембра 1382. године, јер је поменутог датума дубровачко Мало веће одредило Николу Гундулића (брат Јованове мајке Франуше) и Мароја Бућу (брат његовог оца Трипа) за турске наследника – деце покојног Трипе.⁴

¹ Уп. М. Накић, *Трипе Бућа, которски властелин и дипломата средњовековне Србије*, Историјски гласник 4 (1954) 3–33; К. Јиречек, *Историја Срба I–II*, Београд 1952/1978² 22, 27, 86, 111, 185, 206, 309, II, 214, 227, 233, 293; И. Манкен, *Дубровачки патрицијат у XIV веку*, Београд 1960, 162–165, Генаолошке табле XIV Buchia; J. Martinović, *Prilozi proučavanju genealogije i heraldike znamenitih vlasteoskih rodova u Kotoru prve polovine XIV vijeka*, Godišnjak Pomorskog muzeja u Kotoru XII (1964) 46–48; *Историја Црне Горе 2–1*, Титоград 19070, 38, 39, 70, 81–82, 219 (С. Ђирковић); Ђ. Тошић, *Трипе Бућа, дубровачки трговац и протвеститар босанског краља Твртка I Котроманића*, Godišnjak Društva istoričara BiH XX, Sarajevo 1974, 25–39; Р. Ковијанић, *Которски медаљони*, Београд 1976, 35–38; Р. Ђук, *Србија и Венеција у XIII и XIV веку*, Београд 1986, 45, 53, 63, 69, 71, 122, 136, 140, 144, 154; Д. Динић Кнежевић, *Миграције становништва из јужнословенских земаља у Дубровник током средњег века*, Нови Сад 1995, 153, 184–187; М. Благојевић, *Државна управа у српским средњовековним земљама*, Београд 1997, 48, 66, 118–121, 188–191, 196–197, 199; L. Vlešova Čelebić, *Žene srednjovjekovnog Kotora*, Podgorica 2002, 88–89; М. Антоновић, *Град и жупа у Зетском приморју и северној Албанији у XIV и XV веку*, Београд 2003, 41, 82–83, 89, 91–94, 96, 110, 116, 168, 206, 250, 299; Р. Ђук, *Тестамент Мароја Буће*, Miscellanea Мешовита грађа XXII, Београд 2004, 106–108; Р. Михачић, *Мљет као баштина которске властеле*, ЗРВИ 41 (2004); С. Ђирковић, Б. Ферјанчић, *Стефан Душан краљ и цар 1331–1355*, Београд 2005, 79, 96, 99, 192, 196, 229, 260, 297; Ј. Калић, *Додељивање дубровачког грађанства у средњем веку*, Европа и Срби средњи век, Београд 2006, 331–335; L. Vlešova Čelebić, *Hrišćanstvo u Voki 1200–1500*, Podgorica 2006, 111, 250, 289 и даље; Ђ. Тошић, *По други пут о Твртковом протвеститару Трипи Бући*, ИЧ 55 (2007) 83–98 М. Маловић Ђукић, *Прилог титули „dominus” у Котору (14–15 век)*, Мешовита грађа Miscellanea XXXIII, Београд 2012, 9–16.

² И. Манкен, *Дубровачки патрицијат*, Генаолошке табле XIV, Buchia.

³ Историјски архив у Котору (=ИАК), *Sudsko notarski spisi (=SN) V fol. 379, 18. VII 1431 (Testamentum quondam ser Johanus ser Tripe de Buchia = Testamentum)*.

⁴ М. Динић, *Одлуке већа Дубровачке републике I*, Београд 1951, 272.

Према томе, можда је тада Јован био пунолатен, имао је 14 година (нисмо сигурни), али није имао још 18 година када се стицало право да самостално управља имовином. За тудоре су им одређени најближи сродници, један са мајчине а други са очеве стране. Из једног дубровачког документа сазнаје се каква је била даља судбина овог (можда малолетног) дечака. Наиме, његова мајка Франуша није остала са својом (малолетном) децом, већ се три године касније преудала. Јованова мајка Франуша је 22. новембра 1384. године уз сагласност горе поменутих тудора Трипиних наследника уступила право на свој мираз брату Николи Гундулићу, (који је био један од тудора деце покојног Трипе). Већ следеће, 1385. године, Јованова мајка Франуша оставила је своју малолетну децу и преудала се за Перка Сараку из Дубровника и вероватно од брата преузела свој мираз.⁵ После смрти мужа Трипе, Франуша је само око три године провела уз своју децу.

Стриц Мароје, Јованов други тудор, био је добро познат тада у Дубровнику. Вероватно је био богат, јер пословао је с угледном дубровачком властелом – Гундулићима, Менчетићима и Бунићима. Углавном је са њима улазио у кредитне послове и јавља се као њихов дужник. Један пример речито говори како се Мароје Бућа задуживао у Дубровнику. Само у току једног дана, почетком августа 1383. године, у три наврата се задужио код тројице Дубровчана (Јакова Гундулића, Марина Бунића и Ивана Менчетића) на износ од 995,5 дуката.⁶ Дуг ће им вратити за три месеца, вероватно онда када се врати из Србије и за тај новац им доведе сребро. За стрица Мароја познато је да се бавио трговинском сребром почетком осамдесетих година 14. века које је набављао у Србији у Новом Брду, извозио га у Дубровник, а, вероватно, даље у Венецију и друга италијанска места.⁷

О Јовановом оцу Трипи зна се да је живео једно време у Дубровнику, где се бавио трговачким и кредитним пословањем. У граду под Светим Срђем скончао је свој живот пре 25 новембра 1382 године. О његовом пословању у Котору скоро да нема вести. Зато што которске судско нотарске исправе нису сачуване скоро за цели 14. и почетак 15. века (сачуване су само за 1326–1337. и 1395–1400. годину). Трипино кредитно пословање познато је у Дубровнику скоро до пред крај њего-

⁵ М. Динић, *Одлуке већа Дубровачке републике II*, Београд 1964, 92–93; Д. Динић Кнежевић, *Положај жена у Дубровнику у XIII и XIV веку*, Београд 1974, 117.

⁶ Historijski arhiv u Dubrovniku (HAD), *Debita Notariae (Deb. Not.)* IX fol. 213, 6. VIII 1383.

⁷ Р. Ћук, *Тестамент Мароја Буће*, Miscellanea Мешовита грађа XXII, Београд 2004, 106–108.

вог живота. Он је пословао са дубровачком властелом Гундулићима, браћом Николом и Марком са којима је био и родбински повезан. Његова жена Франуша била је сестра Николе и Марка Гундулића. Он се код њих двојице задужио крајем октобра 1380. године на доста високу своју новца од 1.000 дуката. Дуг ће им вратити за десет дана.⁸

Трипу је смрт претекла у кредитном и трговачком пословању. После смрти остао је дужан извесну суму новца својим пословним партнерима (компанјонима). Један од њих је био дубровачки трговац Марин Бучинић (било их је више) који је после Трипине смрти, средином марта 1386. године, тражио од дубровачког кнеза да се прода део имовине Трипиних наследника да би се намирили дужници.⁹

Поставља се питање да ли је Јован био пунолетан, како он тако и његови најближи (брат и сестра), десет година касније од када су им одређени тутори (1382). Наиме, дубровачко Мало веће одобрило је 29. маја 1392. године туторима деце (наследника) покојног Трипе Џиве Буће да слободно посредују код наплате неких дуговања у Котору наследницима покојног Трипе.¹⁰ Наведена вест управо говори да су сва Трипина деца (Јован и негови брат и сестра) 1392. године можда била формално пунолетна, то јест имали су више од од 14 година, али правно („de iure”) још нису постали пунолетни јер нису имали још 18 година. То нам појашњавају вести из Дубровачког статута, слично је било и у Котору.¹¹ Пунолетство се у Дубровнику стицало са навршеном 14 годином живота, тада су они заједно са туторима управљали очевом имовином. Са 18 година дозвољено им је да њоме самостално управљају. Било је и таквих случајева када су Мало веће и кнез, због неспособности наследника да сами управљају добрима (имовином), задржавало туторе да и даље обављају тај посао.¹² Све су ово тешкоће да бар приближно одредимо време када се Јован родио. Јованов брат Nifsoç (Нифкоч – Нифико) постао је сигурно пунолетан пре почетка августа 1395, јер о њему тада говоре дубровачке архивске вести. Те године он самостално улази у неко трговачко или кредитно пословање у Дубровнику у току године послује са дубровачком власте-

⁸ HAD, *Deb. Not.* IX fol. 37, 26. X 1380.

⁹ М. Динић, *Одлуке већа Дубровачке републике II*, 258.

¹⁰ HAD, *Reformationes* XXIX fol. 44, 29. V 1392.

¹¹ *Statuta civitatis Cathari I*, Kotor 2009, cap XXXV, 20, cap XC, 60. У Котору је са 14 година престајала малолетност када се стицало право на пословну способност, али не и на политичку зрелост, коју добијају тек са 18 година старости. (М. Milošević, *Vijeća, Statuta civitatis Cathari Statut grada Kotora*, prevod originala iz 1616. sa naučnim aparatom II, Kotor 2009, 68).

¹² V. Bogišić et C. Jireček, *Liber statutorum civitatis Ragusi compositus anno 1272 = Statut grada Dubrovnika*, (preveli Mate Kožman i Josip Kolanović), Dubrovnik 1990, 451.

лом, где се јавља као њихов дебитор. Почетком августа 1395. године задужио се у Дубровнику код Жора Палмотића на суму од 400 дуката које ће му вратити до године дана.¹³ Он је био веома религиозан човек, те је требало да иде (око 1427) као ходочасник у Бари, да посети цркву Светог Николе коме је брат Јован оставио извесну суму новца у свом тестаменту за ту сврху.¹⁴

За сестру Катарину зна се да је 1392. године већ била редовница (монахиња) у манастиру Свете Кларе у Дубровнику, где су налазиле углавном ћерке из племићких породица из Дубровника, Котора и других места. Она је поменута као редовница у манастиру Свете Кларе у Дубровнику 21. априла 1392. године, јер је тада од легата госпође Петре примила у априлу 40, а у октобру 1392. године 60 перпера.¹⁵

О Јовану Бући забележено је мало података у которској и дубровачкој архивској грађи, зато што которска архивска грађа није сачувана од 1337. до 1395. и од 1400. до 1418. године, као што смо напред навели. Изгледа да је Јованов отац Трипе једно време живео у Дубровнику, где је и умро. За Јована се може такође рећи да је као малолетан извесно време провео у Дубровнику, али се изгледа вратио у Котор као пунолетан, где је пословао и умро, а за живота написао своју последњу вољу – тестамент. Веома су ретки тестаменти истакнутих појединаца из породице Бућа у 14. и 15. веку,¹⁶ па је због тога Јованов тестамент драгоцен. Драгоцен је и по томе што пружа доста података о његовом пословању, имовном стању и породичним приликама.

Из Јовановог тестаamenta сазнали смо непосредно или посредно о његовој кредитној трговини, именима дужника и поверилаца, као о његовом духовном животу. Јован је пословао са дубровчком властелом, али пре свега са Которанима, како са онима из редова патрицијата тако и са богатим грађанима. Имао је неку пословну сарадњу са Маргуском Бенешаћем из Дубровника. О томе сведочи податак из тестаamenta где извесну суму новца оставља наследницима Маргуска Бенешаћа из Дубровника. Није познато да ли се радило о неком заједничком трговачком или кредитном пословању, или су пак били у питању породични разлози.¹⁷

¹³ HAD, *Deb. Not.* XI fol. 151, 7. VIII 1395.

¹⁴ *Testamentum*, 379.

¹⁵ HAD, *Distributionis Testamentorum (=Distr. Testam.)* V fol. 69', 21. V 1392; fol. 69', 25. X 1392.

¹⁶ Р. Ђук, *Тестамент Мароја Буће*, 105 нап. 2. Ружа Ђук је такстативно навела колики је број тестаменета которске владеослке породице Бућа сачуван у 14. и 15. веку у Котору и Дубровнику. Није поменула тестамент Јована Буће.

¹⁷ ИАК, *SN* V fol. 378–379, 18. VII 1431.

Највећу пословну сарадњу остваривао је са својим сународницима. Међу которском властелом били су то појединци из которске племићке породице Драго (Драгонис), Јако и други. Према нотарској исправи коју помиње у тестаменту, остао му је которски властелин Лука Драго дужан извесну суму новца. Јован је задужио своју жену Франушу, која је иначе била његов заступник (комисар и епитроп), да направи рачун са његовим дужником Луком Драго. Исто тако, остало је забележено Јованово пословање са Трипком Мариновићем. Било је то вероватно неко заједничко трговачко или кредитно пословање.

Када је остављао део новца својим наследницима, или пак дуг својим пословним партнерима, увек су то биле перпере (не наводећи која је врста). Вероватно су то биле млетачке перпере, пошто је Котор тада био под млетачком влашћу. Понекад оставља својој родбини и которске гроше. Вероватно је био у родбинској вези са Живком Јаком, коме после смрти оставља један перпер и седам гроша, како каже, *за душу*. Такође, још једном из породице Јако (Луки Јаковом) оставља нешто новца. Да ли је то било неко кредитно задужење или трговачко пословањене или родбинска веза, не наводи се. Један од сведока приликом регистрације Јовановог тестаментa био је Трипе Јако (Јаков) вероватно блиски сродник Живка и Луке Јака (Јакова).

Осим са властелом пословао је и са которским грађанима међу којима се истичу: Микена Маров, Бућа Паков, Драгоје Андров, Матко Радмил, Урбан Комета, Радич Драгојевић и други знани и мање знани. Није познато да ли су сви наведени били његови повериоци, тачно је само да им Јован оставља део новца не наводећи којим поводом. Остаје непознаница да ли су то били његови пословни партнери или је то био знак пажње (нека захвалност) или родбинска веза. Јован је понекад био изричит када се радило о кредитној трговини и у тестаменту је наводио таксативно имена својих дужника. Скоро увек би обавезао своју жену Франушу, његову заступницу, да та сва дуговања наплати, и да припадну његовим наследницима после његове смрти. Тако је, на пример, Франуша требало да направи рачун са Катарином Стијепо и многим другим у даљем тексту наведеним.

Јовану нису дуговали само которски грађани и властела већ и најближа родбина. Многи од њих ће своја дуговања исплатити његовим наследницима. Тако је Јован захтевао да његова жена Франуша направи рачун са својом мајком и братом. Можда се овде радило о Франушином миразу, који није био исплаћен њеном мужу Јовану због хроничне несташнице готовог новца у то време у Котору. Или је пак било неко кредитно задужење Франушине родбине које мора она да реши као његов комисар и

епитроп. Често се у архивској грађи не наводи изричито да је реч о миразу, иако се из контекста може утврдити да се управо ради о миразу а не о неком другом кредитном задужењу. У овом случају, он наводи да му је тај новац потребан за одржавање миса за његову душу.

Јован је сарађивао, односно пословао, и са својим рођацима из породице Бућа. Били су то Франо и његов син Симко. О њиховом заједничком пословању остала је забележена нотарска исправа. Јован је основао заједничко трговачко друштво (не зна се када) са рођаком Франом Бућом, Трипком и Живком Лаурицом. Из тог заједничког пословања остао је дужан Франо Бућа Трипку и Живку Лаурици по 11 перпера, а Јовану 70 перпера. Франо је требало да тих 70 перпера исплати Јовановим наследницима после његове смрти. Такође и Симко, Франов син, остао је дужан Јовану 40,5 перпера, из још једног заједничког трговачког или кредитног пословања његовог оца Фране које је Симко требало да исплати од Франове имовине Јовановим наследницима.

Из свега изложеног може се ипак закључити једно, да је он у исто време био и кредитор и дужник. То је била одлика многих трговаца да истовремено дају и узимају кредите кад им је био потребан готов новац да би га инвестирали у робу.

Јован је имао радњу соли у Котору, што говори да се сигурно бавио трговином сољу. Можда је био и закупац дела которског трга соли иако о томе не говори у тестаменту.

Из тестаmenta смо сазнали само о делу Јованове трговачке и кредитне активности у Котору и Дубровнику, оне која није била до краја његовог живота у потпуности реализована. Због изгубљених которских нотарских књиганисмо у могућности да проверимо та Јованова кредитна задужења или пак када су основана трговачка друштва, колико су трајала, као и износ уложеног капитала сваког појединачног учесника у заједничком послу. Као успешан послован човек стекао је и одређени капитал који је улагао у непокретну имовину у Котору и Дубровнику.

Јованов тестамент доноси важне вести о његовим породичним приликама и делимично о имовном стању. Јованова супруга звала се Франуша (као и његова мајка) али није познато одакле је нити од ког рода је била. Са њом је имао троје деце: две ћерке – Анку и Петрушу и сина Николу. Када је писао тестамент, ниједно од деце нису имали своје породице. Једини син Никола није био ожењен, такође ни ћерка Петруша није била удата, док је друга ћерка Анка требало да иде у манастир.

У тестаменту се помиње само имовина у Котору. Поседовао је две куће и радњу у Котору и земљу и винограде на територији Котора. Морао је имати и непокретну имовину и у Дубровнику где су живели њего-

ви родитељи. И сам Јован је једно време живео у Дубровнику, као и његов отац Трипе, где је и умро. И мајка му је била Дубровкиња. У Котору се почетком априла 1396. године помиње деоба Јовановог брата Нифкоча (Нићифка) куће у Дубровнику. Нифкоч је живео у Дубровнику, али се тада налазио у Котору, а деобу су требали да обаве његови заступници браћа Палмотићи у Дубровнику.¹⁸ Јован је сву своју покретну и непокретну имовину оставио сину Николи, жени Франуши и својим двама ћеркама. Одредио је део покретне и непокретне имовине за мираз ћеркама ако се удају (а такође и део иметка уколико се не удају). Мираз је требало да им од његове имовине издвоји син Никола. Жени Франуши припала је имовина као његовој удовици. Положај удовице у Котору био је заштићен Которским статутом. После смрти мужа, она је могла остати у мужевљевој кући и користити његово имање.¹⁹ Међутим, ако се преуда припадао јој је само њен мираз. Желео је да једна од ћерки – Анка иде у манастир Свете Кларе, али не наводи у који манастир, да ли у Дубровнику или у Котору. Манастир Свете Кларе у Котору, као и онај у Дубровнику, био је стециште девојака већином племкиња а било их је и из богатих грађанских породица. Манастир Св. Кларе основан је у Котору 1364. године. Касније је мењао име али не и намену. Обично је у манастиру било око тридесетак девојака, дубоко религиозних, које су углавном долазиле из племићких породица.²⁰ Биле су то девојке које нису могле да сакупе мираз који је био доста висок за племкиње. Њихови родитељи нису били у могућности да сакупе готов новац с обзиром на његову несташицу која је била посебно изражена у другој половини 14. и почетком 15. века у Котору. Познато је кроз које је све тешкоће пролазио град у том периоду. Котор је у другој половини 14. века био економски исцрпљен, притискан од Дубровчана, Балшића, Црнојевића, потресан унутрашњим немирима, те је морао потражити спас почетком 15. века (1420) у „загрљају” Млечана.

Оставио је мираз ћерки Анки који ће она понети са собом у манастир. И Которски статут је обавезивао да се племићке девојке које иду у манастир морају материјално обезбедити и висина мираза износила је 50 перпера, или протувредност у непокретностима (земља и виноград) коју су требали да одреде заступници (прокуратори) самостана.²¹

¹⁸ ИАК, *SN* II, fol. 294, 5. IV 1396.

¹⁹ *Statuta civitatis Cathari* I, cap. CXIV, 115–116.

²⁰ L. Blehova Čelebić, *Žene srednjovjekovnog Kotora*, 242–245; Ista, *Hrišćanstvo u Boki* 1200–1500, 111–113.

²¹ *Statuta civitatis Cathari*, Venetiis 1616, 309; L. Blehova Čelebić, *Žene srednjovje-*

Духовни живот у Котору најбоље се осликава у тестаментима. И Јован је у свом тестаменту, што је била уобичајена пракса, оставио део новца католичким црквама, како онима у граду тако онима ван града (које су се налазиле у другим државама). Велики део новца и осталих дарова оставио је црквама за одржавање миса за његову душу и његових блиских сродника. Деду Циви, кога помиње у тестаменту, оставио је 10 перпера за његову душу. Оставио је део новца (око 100 перпера) Франџевцима – Малој браћи у Котору, како каже „за спас душе”.²² Завештање црквама углавном су попримила облик осигурања миса уз навођење да су то уобичајене мисе за мртве. Међутим, он посебно наводи да му одрже мису Св. Гргура која је подразумевала служење 30 миса без прекида с циљем ослобађања душе из чистишишта.²³ И которској општини оставља 60 перпера, како каже „да му одрже три мисе”. Исто толико (60 перпера) оставља братовштини Светог крста у Котору.²⁴

У тестаменту оставља 30 перпера црквама, односно ходочасницима у Котору, који треба да иду у света места ходочашћа, а то су биле цркве Светог Николе у Барију, Рим, црква Свете Марије Ратачке и друге.²⁵ То су била најчешће посећивана места ходочасника из Котора (и других места).²⁶

Као што је била уобичајена пракса, на почетку тестамента оставио је пет перпера за десетину цркви Светог Трипуна. Оставља 30 перпера за опрост душе, то јест за учињене неправде које је намерно или ненамерно за живота учинио („per male ablato, maltolletto”).²⁷

Година Јовановог рођења остала је непозната. Међутим, година његовог краја – смрти може се приближно одредити. Јован је тестамент написао трећег новембра 1427. у Котору, а регистрован је 18. новембра 1431. године, такође у Котору. Између ова два датума умро је Јован Трипа Буће. Приликом отварања – регистрације тестамента били су присутни сведоци: Михаило Пелегрин, Трипун Јако (Јаков), Лука Паутиновић и млетачки трговац Марко Нигро. Тестамент је отворио Драго Луке Драга (Драгониса). Са његовим оцем, Луком Драго, Јован је пословао и овај је био жив када је Јован писао тестамент. Вероватно је Лука у међувремену, умро те га је овом приликом заменио син Драго.

kovnog Kotora, 248.

²² ИАК, SN V fol. 379, 18 VII 1431.

²³ L. Čelebić Blehova, *Žene srednjovekovnog Kotora*, 270.

²⁴ ИАК, SN V fol. 378–379, 18. VII 1431.

²⁵ ИАК, SN V fol. 378–379, 18. VII 1431.

²⁶ ИАК, SN V fol. 378–379, 18. VII 1431.

²⁷ ИАК, SN V fol. 378, 18. VII 1431.

Осим горе поменутих сведока, још се помињу и двојица чувара – ризничара („theausarii”) ризнице Светог Трипуна, где су били похрањени тестаменти, као и которски канцелар Иван Лукша. Један од ризничара („theausarius”) био је и сродник покојног Јована – Марин, син покојног Јована протовестијара, а унук Петра господина Николе Буће. Као други ризничар поменут је нећак Николе Болице.

На основу Јовановог тестамена, пре свега, као и друге архивске грађе и литературе, приказано је његово трговачко и кредитно пословање, породичне прилике и имовно стање. Поред Јовановог пословања, приказани су делимично и кредитни и трговачки послови Јованових блиских сродника (оца Трипа, стрица Мароја и брата Нифкоча). Осим Јовановог пословања, и његово имовинско стање (делимично и његових сродника) крајем 14. и у првој половини 15. века, послужило је као један од примера (односно доказ) о постепеном економском опадању и слабљењу политичког утицаја уопште породице Бућа (посебно гране Трипе Буће) у односу на претходни 14. век.

Marica Malović Djukić
Institute of History in Belgrade

JOVAN BUCA, THE LORD OF KOTOR (14TH – 15TH CENTURY)

Summary

Based on both the published and non-published archive material from the Archives of Kotor and Dubrovnik, and from literature, presented are Jovan's business affairs, family circumstances and financial status. Besides Jovan's business activities, trading and lending operations of his close relatives were also portrayed, of his father Tripo, uncle Maroje and brother Nifkoc. It was shown that Jovan's financial situation and the volume of trading and lending operations significantly lagged behind that of his close relatives from 14th century. Another testimony of this is frequent departure of the girls from his immediate surroundings to the monastery (sending the sister and daughter to the monastery), perhaps out of religious reasons, but probably due to financial difficulties around collecting the dowry. All this is a proof of unfavourable economic situation of the individuals from the Buca family at the end of 14th and in the first three decades of 15th century, all of which testifies of economic lagging behind and hence weakening of the political influence of the Buca family, especially the descendents of Tripo Buca compared to the previous century.